

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
DIN BUCUREȘTI

APĂRE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ

Redacția și Administrația :
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL

pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei pe an

SUMARUL:

1. Spiritismul Referent	4. Cartea lui Origen Pr. I. Ion.-Măjău
2. Rolul femeiei în Biserică. Pr. M. Stănescu	5. Cronica Internă ***
3. De când prăznuesc creștinii Sfânta
zi a Duminecii. N. Chtfescu	6. Parohii vacante ***
	7. Daruri și mulțămiri ***

SPIRITISMUL

Este una dintre marile erori omenești, cu prelungit răsunet într-o anumită categorie de oameni. Majoritatea (80%) formând-o lumea feminină. Cuvântul spiritism e nou. Depela 1850, când doctorul Iohn Fox, stabilindu-se în Hydesville cu soția și două fiice, auzi, nopți dearândul, producându-se, în locuința sa, lovituri fără cauze aparente. Într-o noapte, fiica mai mare, bătând din palme de mai multe ori, a întrebat: „Dacă, tu, celce produci loviturile șgomotoase, ești un spirit, dă două lovituri”.—Se aud două lovituri. „Ai murit de moarte violentă?”.—Alte două lovituri. „In această casă?”—Două lovituri etc. Pentru că celce producea aceste lovituri s'a numit pre sine însuși spirit, întreg curentul și doctrina rezultată din aceasta, s'a numit spiritism.

Dar fapte de spiritism au existat totdeauna. La Chaldei, la Egipteni și la Perși existau anumite doctrine de inițiere prin mijlocul cărora se putea intra în relați-

uni cu lumea invizibilă. Printre Ebrei erau mult răspândite practicile spiritiste sau magice. Ceeace e principal e că Sfânta Scriptură osândește cu moartea pe evreul care se dedă la asemenea practice (Lev. XX6 și 27). Deasemenea Grecii și Romanii aveau așa numitele pitonise și necromancienii sau evocatori ai morților. Iar India, țara fakirilor, abundă în fapte învăluite în haina misterului și atribuite, toate, unor spirite eliberate de povara trupului.

E interesant să ascultăm pe înșiși doctrinarii spiritismului definind spiritismul. Unul dintre aceștia este Leon Denis. După el, spiritismul este o „revelațiune nouă, degajată de orice formă materială” și care „se manifestă direct umanității”. „Revelațiunea creștină a succedat revelației mozaice. Cea a spiritismului le complectează pe amândouă”. Deci „revelațiunea nouă (cea a-spiritismului) se manifestă în afară și pe deasupra bisericilor. Doctrina ei se adresează tuturor rasselor depe pământ,

Și în sfârșit „revelațiunea spiritistă deschide o fază nouă și decisivă în ascensiunea umanității“.

Așa zice Leon Denis. Ceeace însemnează că ne aflăm în fața unei religii noi. Care, desigur, că se va dovedi tot așa de nenorocoasă ca și tentativa lui Haekel de a înființa o religie monistă, cu baze materialiste, sau ca și altele atâtea câte s'au produs și probabil că se vor mai produce.

Spiritismul nu poate fi o religie nouă, pentru că nu aduce nici un element nou în ce privește ființa omului și ființa lui Dumnezeu pe deoparte, și raportul dintre om și Dumnezeu pe de altă parte. Și nu poate nici măcar ține locul unei religii, pentru că el caută să stabilească un raport între om și spiritele create—ceeace nu e suficient pentru o religie, al cărei scop e să îndrepte ochiul omenesc spre divinitatea creatoare, nu spre creatură.

Aceasta din punct de vedere teoretic. Dar spiritismul se prezintă și cu o latură practică, pe care și sprijină doctrina. Un fel de cult, din care rezultă că spiritismul nu e tocmai „degajat de orice formă materială“, cum pretinde doctrinarul lui, Leon Denis.

În ce constă latura practică pe care se întemeiază spiritismul? O știe orșicine: în zgomote și lovituri misterioase, în mișcări și deplasarea unor obiecte fără cauze vizibile, în scrierea directă sau automată, telepatie, efluvii luminoase și chiar fantome și cazuri de levitațiune.

Louis Boucard (în lucrarea lui „Le dogme catholique devant la raison et la science“) se întreabă cărei forțe, naturale sau superioare, trebuie să atribuim aceste fenomene uimitoare? Și dă trei răspunsuri, cari cuprind explicația tuturor fenomenelor spiritiste. După primul răspuns, o serie de practici spiritiste au la baza lor dorința de câștig bănesc a celor ce le produc. E vorba deci de fapte cari nu pot fi atribuite decât spiritului de șarlatanie a celor ce le pun în scenă. Și o dove-

dește cu acte publice. — După al doilea răspuns, ceice săvârșesc cultul spiritist sunt oameni de bună credință și mai presus de orice suspiciune. În acest caz faptele spiritiste au la bază forțele de tot felul ce umplu ființa omenească. Se știe că corpul omenesc degajează și electricitate. (Cazul unui lucrător ceasornicar, care a fost dat afară de stăpânul lui, pentru că în urma crizelor nervoase, epileptice, ce avea, toate piesele de ceasornice depe masă se puneau în mișcare, datorită puterii magnetice ce căpătaseră dela el—și păstrau această putere magnetică câteva zile,—deci nimeni nu le mai putea folosi). Actele noastre intelectuale, voluntare, psihice, ca și actele nervoase sunt însoțite de fenomene electrice sau de descărcări electrice. Deci faptele spiritiste se produc nu printr'un spirit, ci prin puterea electrică, magnetică etc, emanată din trupurile asistenților, stăpâniți, la maximum, de aceeași idee. După al treilea răspuns, dat de Boucard, spiritismul se datorește spiritelor rele. Nici într'un caz spiritelor bune. Și dovedește acest lucru prin comunicările triviale, grosolane și imorale primite în diferitele ședințe spiritiste. Ceeace indică prezența unui spirit rău.

E evident deci că spiritismul, departe de a fi o revelațiune nouă, cum pretinde Leon Denis, e o eroare mai mult a spiritului omenesc, sau o exagerare bolnăvicioasă a tendinței de a descoperi noi mistere, când nu este o simplă înșelăciune.

Cert este că revelațiunea creștină rămâne cea din urmă. Peste ea, nu se mai poate spune nimic nou, pentru că ea cuprinde tot ce-i trebuie omului pentru mântuire. A o neglija sau a o socoti insuficientă, cum fac spirițiștii, înseamnă a îndepărta iubirea lui Dumnezeu, care, toată, s'a descoperit prin Mântuitorul Iisus Hristos. Creștinul adevărat, deci, osândește erezia spiritistă și se ferește de ea.

REFERENT

Rolul femeii în biserica ortodoxă română după Noul Testament

„Pentru aceia cea mai înaltă și cea mai importantă chemare a femeii este desăvârșirea în iubire, pe care dacă n'o îndeplinește toată lucrarea femeii rămâne numai un dans al morților și cultura omenească se va distruge prin ură”.¹⁾

Deci, „nu numai în casă, dar și în viața culturală obștească vă păși mama lângă tata, veșnicul feminin lângă veșnicul bărbătesc, căci bărbatul va învăța din ce în ce mai mult să-și desăvârșască în mod pedagogic și psihologic marile sale puteri organizatorice, prin acele puteri morale, cari ating culmile desăvârșirii în femeile nobile”.²⁾

Iată, în rezumat, în ce constă menirea și colaborarea morală a femeii cu bărbatul său:

Prin puterile ei morale și nobile, luminează căile bărbatului, îi însufletește puterile lui de organizare, îi pornește gândul spre jertfă, îl încurajează în lupta aspră a vieții și deci îl predispune la o muncă rodnică și folositoare. Nu bărbatul combativ, ci femeia va fi centrul viitor al puterii în civilizație, adăogă Benjamin Kidd³⁾.

IV. Contribuția femeii în operele de filantropie creștină.

Grija de săraci este inima Creștinismului. Inima de femeie, plină de un dezinteresat spirit de sacrificiu și de simțiri alese samaritene, a fost și este cea mai capabilă să înțeleagă și să traiască inima creștinismului: „milă voesc”. Mt. 9. 13.

Astfel, sub imperiul carității creștine, trecutul bisericii noastre abundă în cele mai mari acte de umanitate.

Pentru prima oară Sfântul Vasile cel Mare a fost acela ce a înființat spitale la anul 370.^{*)} Deasemenea Sf. Ioan Gură de aur înființă după el, mai multe spitale în mai multe orașe.^{*)} Nu mai puțin Fericitul Augustin și Sf. Ion cel Mare, etc.

Pe lângă spitale, mai întâlnim și aziluri pentru copiii lepădați și orfani.

Aziluri pentru fecioare.

Aziluri pentru adăpostirea săracilor, pe cari îi hrăniă.

Aziluri pentru bătrâni infirmi și neputincioși.

Și, în fine, casă ospitalieră pentru străini, călători și pelerini.

În rezumat, în agape, acele mese ale dragostei creștine (ἀγάπη) sau cinele comune (κοινωνία), pe care le găsim la început în Biserica dela Ierusalim, Troia și Corint, aflăm caritatea creștină

integrală întru cât este îndreptată către sufletul și către trupul creștinilor. F. Ap. 2 46¹⁾.

Azi, de asemenea, în societatea românească, afară de instituțiile vechi de caritate creștină, ridicate din generozitatea domnițelor și domniitorilor noștri, afară de modestele inițiative particulare întru ajutorarea săracilor, fie sub forma de instituții de binefacere, de danie sau ajutor material și moral, în care abundă trecutul nostru de români și creștini, remarcăm „Asociația preoțeselor române ortodoxe, care dela înființare și până azi:

a) A ajutat multe familii nevoiașe preoțești;

b) A acordat ajutor bănesc multor preotese văduve din București și din județul Muscel și Argeș;

c) A oferit masa gratis la sute de copii săraci, de Sfintele Sărbători ale Crăciunului;

d) A acordat pensii modeste unor preotese văduve și neputincioase;

e) Și în fine, a ajutat la susținerea căminului fiițelor de preoți, studenți¹⁾.

Avem apoi înființată în București „Asociația femeilor creștine ortodoxe” de sub președinția D-nei Evdochia Protoieru Vintilescu, care urmărește ajutorarea materială a copiilor nevoiași, cât și creștinarea copiilor dela „Maternitatea Generală Adrian”, din Calea Griviței.

Menționăm deasemenea „Casa femeii” din București, unde copilele sărace, aruncate în viața soartei de asprile vieții, își găsesc de lucru, creștere părintească în spirit creștin, cât și asigurarea existenței materiale.

Asociația națională „Crucea Roșie”, salvatoarea multor răniți și bolnavi. În legătură cu această asociație, salutăm cu adâncă satisfacție îndemnul ei creștinesc și tendința ei nobilă, comunicată de curând în toată țara noastră, prin firile invizibile ale văzduhului, de a se înființa școli de infirmiere voluntare, unde firește își vor face pregătirea necesară, aceste viitoare alinaătoare ale sufletului nostru îndurerat.

Nu mai puțin remarcăm „Azilul de bătrâne” întreținut de biserica Sf. Vineri-Herăscă din București, unde, pe lângă locuință, lumină și căldură, fiecare bătrână mai primește un ajutor bănesc, lunar, după putință.

„Azilul Costeasca”, sub îngrijirea societății clerului român „Ajutorul”, care adăpostește într-unul 15 bătrâne și preotese văduve, primind casă, lumină, căldură și un ajutor bănesc după putere³⁾.

1) Pr. Dr. Mihail Bulacu. Apostolul anul VII. Nr. 15-16 pag. 243.

2) Darea de seamă generală a Asoc. Preoțeselor pe anul 1930.

3) Calendarul Arhiepiscopiei Bucureștilor pe 1931.

1) 2) Fr. W. FÜRSTER, Lebensführung, pag. 320.

3) Clara Guthrie d'Arás, Rolul social al femeii, traducere de P. Moșoiu, pag. 10.

* Pr. Ionescu op. cit. pag. 80.

Iată, prin urmare, atâtea instituții și inițiative de binefacere socială, la temelia cărora rezidă spiritul de caritate și filantropie creștină și în cari femeia română și creștină, prin însușirile ei de inimă samaritană, își depune maximum de contribuție.

Aportul femeii în activitatea misionară a bisericii

Să vorbească femeia în biserică ?

După rânduiala apostolică, valabilă pentru totdeauna, femeia trebuie să tacă în biserică (αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν) I Cor. 14.34.

Firește, dispoziția apostolului nu e o interzicere absolută, ci relativă, căci judecată intenția Sf. Ap. Pavel după împrejurări de timp, de loc și de cauză, din răstimpul alcătuirii epistolei către Corinteni se crede că această interzicere e adresată femeilor limbute, cari turburau atunci liniștea bisericii.

Oricum s'ar interpreta amintitul citat, eu în calitate de ortodox rămân la următorul punct de vedere :

În biserică, luată în sensul de locaș de închinare, femeia nu are autoritatea apostolică de a învăța, „căci șade rău unei femei să vorbească în biserică” I Corint. 14.35 ceiace ne atestă și Sfânta Tradițiune, întru cât nu găsim nici un caz de femeie, care să fi vorbit în biserică.

Dar se ridică întrebarea : De ce ?

Pentru că nu a avut niciodată dreptul la hirotonie.

Și, dacă au existat în biserică noastră presbiteri până în veacul IV, ca supraveghetore peste femei, iar diaconife până în veacul XI¹⁾, puse în anumite servicii bisericesti, cari erau mai potrivite pentru femei, aceasta se explică prin aceia că ele erau numai binecuvântate (hirotosite) dar nu consacrate (hirotonite) ca atare, adică nu erau instituite prin punerea mânilor ca în cazul celor șapte diaconi. F. Ap. 6.6.

Acum, dacă femeia în biserică trebuie să tacă, ne întrebăm :

Poate să vorbească în afară de biserică, cu alte cuvinte, poate să predice pentru interesele ei ?

Evident că da. Și ce anume ?

a) Poate să îndemne pe oricine să vină la Hristos, pentru a-l cunoaște și a intra în comuniune cu El.

b) Poate să mărturisească pe Hristos față de oricine.

Dovezi din Sfânta Scriptură :

„Atunci femeia (samaritanca) și-a lăsat găleata, s'a dus în cetate și a zis oamenilor : Veniți de vedeți un om, care mi-a spus toate câte am făcut”. Ioan 4.28,29.

„Și mulți dintre Samaritenii din acel oraș au crezut întrânsul, pentru cuvântul femeii, care mărturisea : Mi-a spus toate câte am făcut”. O dovadă.

Mironosițele femei : Maria Magdalena, Ioana,

Maria lui Iacob și celelalte împreună cu ele „întorcându-se dela mormânt au vestit toate acestea celor unsprezece și tuturor celorlalți”. Luca 24, 9. 10. Altă dovadă.

Dovezi din Sfânta Tradiție :

Sfânta Muceniță Paraschiva a predicat numele adevăratului Dumnezeu și Domnului Isus Hristos și a tras pe mulți elini la cunoștința de Dumnezeu, deasemenea a predicat pe Hristos Dumnezeu al cerului și al pământului înaintea împăratului Asclapie, cât și în fața împăratului Tarasie²⁾.

Sfânta muceniță Ecaterina, care cunoștea învățătura și știința elină și romană cât și meșteșugul ritoricesc, a înduplecat pe 150 de ritori ca să creadă în Hristos, împreună cu mulți alți elini³⁾

Și, în fine, sfânta întâia muceniță și întocmai cu Apostolii Tecla, care a învățat credința în Hristos de la Sfântul Apostol Pavel, în casa lui Onisifor, a predicat prin mai multe locuri, convertind pe mulți păgâni către credința lui Hristos⁴⁾

Prin urmare, iată câteva probe destul de evidente și concludente, cari ne dovedesc pozitiv că femeia poate să predice în afară de biserică, pentru interesele și nevoile acesteia.

Aceasta e convingerea mea, pe care mi-am încheiat-o studiind și reflectând cu toată atențiunea, din Sf. Scriptură și Sf. Tradițiune, în special, din actele femeilor martire, însoțită însă de următoarea lămurire :

E clar că în biserică și în afară de ea, femeia n'a avut niciodată și nu are autoritatea apostolică de a învăța, liturghisi și păstori, întru cât n'a fost instituită, ca atare, prin punerea mânilor, de către Apostoli sau urmașii lor.

Dar tot atât de clar e că lipsa acestei autorități nu implică și interzicerea dreptului ei de a propaga și a promova mai departe, în mediul inconjurător, predica persoanelor instituite prin hirotonie.

Ar fi oare o inovație eterodoxă, dacă femeia de azi cu cultură creștină solidă ar propaga o predică despre Hristos, ascultată de ea în tăcere și în supunere, în o adunare de femei cu moravuri ușoare ?

Cred că nu.

Așa dar, femeia poate cuvânta în o adunare de femei, poate participa la cântarea bisericască în corurile mixte și chiar, în particular, ca în mănăstirile de călugărițe, poate îngriji de curățenia din interiorul bisericii, poate pronunța simbul credinței la botezul copiilor, în calitate de nașă, poate împărtăși sfaturile auzite în biserică și celor dimprejur, într'un cuvânt, poate fi o auxiliară prețioasă în apostolatul nostru creștin.

Acum, înainte de a preciza ce aport aduce în

1. Eusebiu Popovici, Istoria bisericească universală, cartea I, pag. 260.
2. Mineiul din Iulie 26, aprobat de Sf. Sinod 1894, pag. 297
3. „ „ Noembrie 24 „ 1892 375
4. „ „ Septembrie 24 „ 1891 „ 290-291

cultul și cultura creștinească, rezervăm loc unei întrebări la modă : Să facă femeia politică ?

De curând, au avut loc alegerile în Anglia, Printre candidații la alegere au figurat peste 50 de femei.

La congresul interparlamentar din anul acesta a participat și un mare număr de doamne, parte deputate în parlamentul țării lor, parte soții ale senatorilor și deputaților streini veniți în România.

Așa dar, știm cu toții că femeile au drepturi electorale și profesionale.

Atunci, ne întrebăm : în ce constă politica ei ?

Răspunsul nostru e următorul :

Drepturile civice feminine sunt neputincioase dacă nu se întemeiază pe stânca neclintită a datoriilor creștine !

Să dea întâiu femeia ca fecioară, soție și mamă votul inimii ei, lui Hristos, să-și închine viața ei idealului evanghelic și va simți cât e de inutil votul politic.

Să voteze deapururi prin virtuțile copiilor, acesta este și cel mai înălțător și cel mai democratic drept al ei.

Să dea neamului copii voinici la trup și sănătoși la suflet — iată politica femeii și care singură poate avea și consimțământul bunului simț și al firii și al lui Hristos !

Altfel, vor rămâne sterpe, superficiale și serioase toate frământările ei ⁹⁾.

Tot în sensul convingerii noastre, trage o concluzie generală și Gina Lombroso, în opera sa, „La femme dans la société actuelle”, în care cetim următoarele :

„Dacă recompensele convenite femeii pentru serviciile aduse în instituțiile statului, nu i se par potrivite, ea trebuie să reflecteze adânc că natura i-a conferit sublimul privilegiu de a putea crea viața și de a o eterniza în mijlocul speciei umane și, în fine, că libertățile îngăduite bărbaților, nu sunt în fond decât mulțumirile, cari reușesc să-i unească unul cu altul, dar numai în al doilea rând. în vederea marelui funcțiuni desemnate femeii” ⁸⁾.

Menirea femeii în cultul creștin.

Cine este mai aptă și mai devotată pentru cultul morților noștri ca femeia ?

Cine îngrijește de cele trebuitoare pentru dăruirii noștri ?

Cine poartă Sâmbetele lor sau cine nu cunoaște oboseală pentru a tămădui mortul și a-i aprinde lumină la mormânt, timp de șase săptămâni ? Nu femeia ?

De exemplu, fecioarele înțelepte își pregăteau candelile umplându-le cu untdelemn, pentru a întâmpina pe mirele împărat, în miezul nopții. Mateiu 25. 10.

Mironosițele femeii, deasemenea își pregăteau mirezme și mânecau din noapte la mormântul Domnului. Matei 28. 1.

O gloată de femei se jelea și își băteau pieptul după Domnul îndurerat, care își purta crucea, pentru răstignire. Luca, 23. 27.

În casa fariseului, femeia păcătoasă venise cu alabastru cu mir și plângând a început să ude cu lacrimi picioarele Domnului și cu părul capului ei să le șteargă. Și sărută picioarele Lui și le ungea cu mir. Luca, 7, 38.

În duh de reculegere sufletească Maria sora lui Lazăr, cu inima plină de evlavie stă jos lângă picioarele Domnului și ascultă cuvântul Lui. Luca 10, 39.

Iată încă o latură a vieții creștine, în care femeia evlavioasă îndeplinește un rol bine definit.

Ca dovadă, puneți un bărbat în acest rost de femeie și vă veți convinge câtă afinitate are inima ei cu această misiune și câtă stângăcie manifestă el.

Aportul femeii în cultura creștină.

E cel dintâiu dascăl al umanității și neegalat de nimeni.

În adevăr, prin inima ei delicată și emotivă poate crea acea atmosferă spirituală în familie, în școală și în societate, favorabilă asimilării și cristalizării celor mai curate simțiri, celor mai sublime idealuri, cât și celor mai trainice deprinderi în viață.

Poate plantă în inima fragedelor ei vârstare germeii culturii creștine. Prin spiritul ei specific de emulație decisivă și de mângâere întăritoare poate pregăti omenirii, cele mai strălucite genii în istoria culturii creștine.

De pildă, Sfântul Ioan Hrisostom, Vasile cel Mare, Grigorie de Nazians, fericitul Augustin își datoresc faima fără moarte în decursul strălucit al bisericii, mamei lor creștine, cu o inimă caldă, mângâioasă, cu o minte cuvioasă și o viață echilibrată.

Prin urmare, convingerea mea formată din Sf. Scriptură și din descrierea oamenilor aleși, e că femeia este cel dintâiu factor cultural, menit să pregătească terenul conștiinței umane, pentru a se putea bucura în viitor de binefacerile păcii universale, spre care ținesc toate popoarele pământului mai vărtos, de după războiul mondial

Și apoi se știe că în istoria omenirii cultura inimii a predominat totdeauna cultura creierului.

* * *

În concluzie, să toarne în inimile noastre valuri de sfințenie creștină întocmai ca personalitățile feminine ideale, cari s'au desăvârșit odinioară în viață dela Hristos, prin Hristos și pentru Hristos ;

Să dăruiască lumii viața, ca privilegiată de providență, în această privință ;

Să însuflețească și să desăvârșească organizarea bărbatului în lupta aspră a vieții, prin puterile ei morale și nobile ;

1) Econ. Dr. Gr. Cristescu, op. cit. pag. 102.

2) Gina Lombroso, Docteur ès Lettres, Docteur en médecine „La femme dans la société actuelle” traduit de L'italien par François Le Hénaff, pag. 231.

Să afirme și să concretizeze inima creștinismului în opere samaritene, prin calitățile ei de inimă miloasă, neegalate de nimeni ;

Să propage prin cuvânt, acțiune și atitudine demnă : adevărul luminii lui Hristos, deschizând totdeauna, prin simpatie cordială, drumul ei, către inimile oamenilor ;

Și, în fine, să lege trecutul strălucit al iluștrilor noștri dispăruți cu prezentul și viitorul, pre-

gătind terenul conștiinței umane, pentru a ne solidariza, prin iubire, a munci construcție prin organizație și a depune jefă, prin entuziasm.

Iată, cum se încheagă rolul femeii în Biserica ortodoxă creștină, din paginile de aur, ale Noului Testament și din experiența lumii !

Pr. Mihail S. Stănescu,
Purcăreni Teleorman

De când prăznuesc creștinii Sfânta zi a Duminicii?

„...Adusu-mi-au și o cărfulue mică... carea o am aflat plină cu otravă de moarte sufletească. Am socotit că am o datorie mare să fac răspuns și să arăt strămbătura și tilcul cel rău al lor ce tilcuiesc rău și strămbează Scriplura Sfintă”.

(Mitropolitul Var'aam „Răspunsul la Catehismul Calvinesc”, tipărit la Suceava, 1645).

In toate se cuvine să aibă creștinul rânduială, dar mai ales în ale credinței,

căci și bunul Dumnezeu pe toate le-a făcut cu cumpană și înțelepciune. Și a dat celor înțelepțiți de El să așeze și să întocmească toate cu pricepere și tâlc. Pentru aceea zice dumnezeescul Pavel în al douăsprezecelea capitol al epistoliei sale celei dintâi către Corinteni, că în Biserica Domnului să fie rânduială și cuvînță ; căci nu toți sunt apostoli, nu toți sunt prooroci, nu toți sunt doftori, nu toți sunt învățatori ! Dar și mintea noastră cea slabă ne spune să trebue să ne ducem pentru boalele cele sufletesti la doftorii cei duhovnicești, precum ne ducem pentru suferințele noastre trupesti la doftorii cei trupesti !

Mândria cea deșartă, care a prefăcut altă dată pe îngerii cei luminați în draci întunați, face azi din fiii Bisericii noastre înșiși pe clevetitorii ei, ce pun mai presus mintea lor decât Darul cel dumnezeiesc și închipuirea lor mai presus de predania Apostolică. Intr'adevăr cumplit s'au înmulțit în vremile noastre cei ce socotesc că numai în ale credinței nu mai trebuește nici o pregătire și că numai la înțelegerea Sfințelor Scripturi nu mai e nevoie de darul ce vine de sus, coborând dela Părintele luminilor. Dar

altă dată, grăind către tineri, îi îndemna Sf Vasile cel Mare să se pregătească îndelung în alte științe înainte de a se apropia de Sfintele Scripturi, căci ele ne desvăluie lucruri mult mai minunate și mai grele de pătruns. Iar sfântul Grigore de Nazians, purcezând a cuvânta despre Sfânta Treime a arătat cuvioșilor săi ascultători că nimic nu e mai greu a grăi în limbi omenești decât cele dumnezeesti. Pentru aceia Prea fericitul Patriarh Miron a asemănat Sfintele Scripturi cu o spițarie din care culege leacuri cel cunoscător, dară cel nepriceput și nesăbuit răpește venin și moarte pentru el și pentru cel îmbiat de dânsul să facă la fel. Asemenea otravă va fi găsit și cetitorul acestor rânduri, în vre'o cărțulie, precum a găsit și scriitorul lor.

O, dacă cei ce sunt oi nu s'ar face pe ei păstori și dacă cei ce sunt mădulare nu s'ar socoti cap și dacă am face toate cu rânduială, nu ne-am mai întristă văzând omenirea noastră ostoindu-se întru cele trupesti de nepricepere și nesăbuiță și inimile noastre n'ar mai sângeră aflând mantia Domnului cea fără cusătură sfășiată de cei pe cari El îi iubește cum nu poate nimeni iubi pe acest pământ !

Dar ei se află printre noi și uită că Mântuitorul a spus El însuș că sunt unii cari văzând nu văd și auzind nu aud. nici nu pricep ; uită că sf Apostol Petru spune de asemenea că sunt unele părți ale Scripturilor sfinte grele de înțeles. Aflând dar credința lor cea pierzătoare de suflet, care disprețuește ziua bucuriei, căutând s'o prefacă în zi de întristare, întorcându-se iarăși la

stihiiile cele sărace ale legii vechi, găsit-am cu cale să arăt care e adevărul învățat nouă de sfânta noastră Biserică, în privința sărbătoarei sfintei Duminici și care sunt temeuriile ei.

Vom începe dar să cercetăm Scripturile ca să aflăm acolo cuvânt de învățatură. Luminos ca un soare strălucește adevărul acesta :

Mântuitorul întemeiază o Biserică nouă, cu o nouă zi de odihnă.

Plinirea Legii o preface în altă cu totul nouă : poruncă nouă dau vouă : să vă iubiți unul pe altul ! Dar El nu putea pune petec vechiu la haină nouă : nu putea lăsa creștinilor ziua de odihnă dată Jidovilor în amintirea trecerii națiunii lor din robia Egipteană la libertate. Căci așa zice Scriptura : *Vedeți și păziți sâmbetele mele că semn sunt ele între mine și între voi...* (în cartea Eșirei, capitolul 31, vers. 13-17) *și-ți aduce aminte că rob ai fost în pământul Egiptului și te-a scos Domnul Dumnezeu tău de acolo....; pentru aceia țe-a poruncit să păzești ziua Sâmbetei.* (A doua Lege, cap. 5, vers 15). Deci Sâmbăta era mai ales o sărbătoare națională evreiască, în care ei serbau scăparea din robia Egiptului. Trebuie dar ca Mântuitorul să dea o altă zi, în care să se prăznuiască trecerea dela moarte la viață, Invierea Domnului, chezașia învierii oamenilor !

Și totuș, nu e mai puțin adevărat că Domnul n'a poruncit nicăeri să se prăznuiască Duminica. Cum ne lămurim noi aceasta ?

Când tâlcuim Sfintele Evanghelii să nu uităm un lucru : că Mântuitorul caută mai întâi să pregătească pe om pentru primirea unor adevăruri prea înalte pentru el și apoi i-le dă. Căci unora le e dat să cunoască tainele împărăției cerurilor, iar altora nu ; și pentru aceștia ele sunt zmintea. Deaceia ne povățuește Domnul : *Nu dați crinii voștri porcilor ! Sfântul Apostol Pavel nu dădea întotdeauna hrană tare fiilor săi duhovnicești (adică învățături prea înalte), ci și lapte, când îi socotea nevârstnici întru credință.*

Și 'ntradevăr ! Cât de nedumeriți și de scandalizați au fost ascultătorii Mântuitorului, când El le-a spus : *„Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viață veșnică...”* (Precum ne povestește sf. Ev.

Ioan în cap. VI al Evangheliei sale). Și știm atunci că toți L-au părăsit afară de cei doisprezece. Știm, deasemenea că a fost deajuns marelui preot să dovedească cu martori mincinoși precum că Mântuitorul a spus că va strica și va zidi iarăș templul jidovesc, în trei zile, ca să-L osândească la moarte. Cum dar ar fi putut El strică rânduiala Sâmbetei, fără să fie ucis pe loc ? Multe și grele erau condițiile de sfințenie ale Sabatului ; fariseii numărau până la 39 lucruri oprite. Nici a merge mult nu era îngăduit, nici a ațâța focul, nici a mânca ou făcut de găină în acea zi.

Ce face Domnul, în asemenea împrejurări ? El pregătește o zi nouă, ce va fi sărbătorită după slăvita Sa înviere, de o Biserică nouă, care va lua ființă după înălțarea Lui la cer. El spune că a venit să desăvârșească Legea, adică s'o înoiască, adăogându-i ce-i lipsiă și lăsând deoparte ce-i prisosea. Și care e învățătura Sa despre Sabat ; cum înțelege El să desăvârșească Legea în privința zilei a șaptea ?

Vechiul Așezământ zicea : *„Tot cel ce va lucra în ea, să moară”* (Eșirea, 35², Numeri 15³²) ; Iisus tămăduiește în ziua Sâmbetei, lucrează (Luca 13¹⁴, Mat 12, și altele). Vechiul Așezământ oprea ridicarea oricărei sarcini (vezi Eremia 17,²¹⁻²⁷; Mântuitorul porucește slăbănogului să-și ia patul și să umble în ziua Sâmbetei (Ioan 5¹⁰). Iată dar că Mântuitorul nu o mai prețuește și nu o mai deosebește de celelalte zile. Și dacă vrea cineva să știe pentru ce intră, cu toate acestea „după obiceiul Său” în Sinagogă, (adică adunarea) Iudeilor, în ziua Sâmbetei, nu greu va fi de primit răspuns : Și Mântuitorul, ca și Sfinții Apostoli, în deobște și mai ales Sfântul Pavel, intră în adunările Jidovilor ca să poată propovedui unei mulțimi mai mari, strânsă acolo.

Acum vine altă întrebare, care cere lămurire : putea, oare, Domnul, să schimbe ceea ce se poruncise prin Lege ?—Putea, căci înșiși cărturarii și fariseii recunoșteau că El vorbea *„ca unul ce are putere”*. Și apoi nu grăise Dumnezeu prin gura profetului Eremia, care procește : *Iată, vin zile... când Eu voi încheea cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda legătură nouă, nu legătură ca aceea pe care au făcut-o*

cu părinții lor în ziua aceea, când i-am luat de mână ca să-i scot pe ei din pământul Egiptului... da-voiu legile Mele în gândurile lor și în inimile lor le voiu scrie și le voiu fi lor Dumnezeu și ei vor fi Mie popor (Ieremia 3 1³-1²; Ebrei 8 8-10). Ori, cercetând să vedem ce era scris pe tablele de piatră, care aveau să piară, găsim acolo tocmai porunca Sâmbetei!

E un loc, în Sfânta Evanghelie unde Mântuitorul e adus să vorbească cu deosebire despre Sâmbătă: Să cetim cu luare aminte capitolul 12 din Sfânta Evanghelie după Mateiu, până la versetul 15, ori în Sf. Ev. Marcu cap. 2, dela versetul 21 înainte (căci așa de însemnată pare această întâmplare, încât ei nu pregetă de a o repetă!) Și vom afla acolo lucruri minunate, dar tare neplăcute Adventiștilor. Jidovii voiau să ridice viața Mântuitorului fiindcă „*facea Sâmbătă ce nu se cuvine*”, după Lege (Eșire 34³¹). Ce răspunde Domnul, întru apărarea Sa! El arată că nici după Scripturi, Legea veche nu fusese ținută cu atâta sfințenie câte cereau ei. Mai adaugă că Sâmbăta e făcută pentru om și că dacă păzirea ei nu-i mai folosește, poate s'o lepede; și, în sfârșit, că El e Domn și al Sâmbetei, deci va putea s'o prefacă ba chiar s'o înlocuiască.

N'avem dar de ce să ne mai mirăm că Jidovii doreau cu înfocare să-l ucidă fiindcă desleagă Sâmbăta (precum cetim în cap. 5 al Ev. Sf. Ioan). Aveau de ce: pământul începea să se nărue sub ei; în curând când se vor socoti mai nezdruncinați, vor simți că întunericul l-a învăluit, din temelie se zgudue, se rupe catapeteasma; îngroziți, vor afla, în zorile unei zile primăvărâtece, o minune nemai auzită până atunci, dar inimile lor nu vor tresări de bucuria nemai simțită până atunci! După umbra Legii a venit pentru o nouă omenire, întunericul desnădejdiei, ca să răsară mai stăluitor soarele bucuriei: în iconomia nouă ziua sfintei Invierii ia locul Sabatului, căci:

Domnul preface totul, învîind în ziua sfintei Duminici, pe care o rânduește Sărbătoare a creștinismului, ce se naște acum.

Iată sfintele cuvinte, din care izvorește lumina ce învâlește taina Duminicii sfinte: „*Târziu, Sâmbătă (noaptea), când se luminează de ziua întâia a săptămânii, a venit*

Maria Magdalina și cealaltă Marie, ca să vadă mormântul...” Continuă singur, cetitorule, în capitolul 28 al Evangheliei Sfântului Matei povestirea minunată a Invierii celei Mântuitoare! Eu voiu mai adăoga doar atât: că vei afla acelaș lucru spre sfârșitul celorlalte Evanghelii. Căci Sfânta Invierie e taina drepte credințe pe care nici un eres n'o va zdruncina în veac! Dar să nu zăbovim prea mult asupra acestui prea vădit adevăr ci să mai amintim în trecut că Domnul înmulțește semnele și îndemnuirile ca această zi nouă să fie prăznuită în Biserica Lui: Căci în ziua Sfintei Duminici s'a arătat El Mariei și lui Petru (Ioan, capitolul 20, v. 14); în ziua sfintei Duminici luminează El pe ucenici în drumul spre Emaus (Luca 24¹³⁻³⁵); în ziua Sfintei Duminici s'a arătat celor zece, afară de Toma (Ioan 20¹⁹⁻²³); în ziua Sfintei Duminici s'a arătat tuturor Ucenicilor (Ioan 20²⁶⁻²⁹). Iar Pogorârea Duhului Sfânt și întemeierea Bisericii Creștina săvârșitu-s'au tot în această prea slăvită zi, ca să lege împreună Biserica nouă de Duminică, dela așezarea lor până la sfârșitul veacurilor. Care dintre creștini ar fi mai putut să nu vadă, văzând și să nu înțeleagă, auzind? Și într'adevăr, **și scrierile slăviților Apostoli ne arată peste tot că Biserica a început să cins-tească sf. Duminică încă de la întemeierea ei.**

Cum s'a putut face trecerea aceasta, așa pe nesimțite dela o zi la alta? Învățături sigure nu avem, dar spun cei adânciți în Scripturi că a fost cu puțință dragostei și îndurării creștine, care a știut, întru început să nu osândească pe cei slabi, ce nu se părăsiseră cu totul de Sâmbăta. Mai târziu însă, sfântul Apostol Pavel este foarte aspru cu unii ca aceștia: *Cum vă întoarceți din nou la cele stihii slăbănoage și sărmane, cărora iarăș de iznoavă voiți să le slujiți?* le zice el: „*zilele păziți și lunile și vremile și anii... Mă tem în privința voastră să nu mă fi ostenit la voi zadarnic*”. (Galateni 4¹¹⁹⁻). Mai vedem în sfintele Scripturi că vegheau creștinii noaptea spre ziua întâia a săptămânii, ca și noi azi, în noaptea Invierii, în psalmi și cântări duhovnicești, săvârșind Sfânta Impărtașanie:

1. Adică Dumjnica, după număratoarea Ovreilor, căci pentru ei Duminica era ziua întâia, iar Sâmbăta, a șapte din săptămână.

aceasta a ușurat, iarăș, trecerea dela Sărbătoarea cea veche, a vechiului Legământ, la cea nouă, a Noului Așezământ.

Dar nu cu greutate „*s'a făcut schimbare poruncii care a fost mai 'nainte*“ (Evrei 8¹⁶). căci Legea Veche însăși închipuise sfințenia acestei zile: snopul cu pârga, care este chip celui întâiu născut, al lui Hristos celui înviat din morți în ziua întâia (Epistola I-a către Corinteni, cap. 15, v. 20) se aducea ca dar tot în această dintâi zi a săptămânii. Și iarăș: Rusaliile evreești, chipul Rusaliilor creștinești, trebuiau sărbătorite tot în ziua I-a a săptămânii, după șapte sabate (citește în Levitic, capitolul 23, v. 15-17).

Erau, fără îndoială și în timpul sfinților Apostoli de acei cari cărteau, ca și rătăciții din vremea noastră, împotriva acestei zile (dar noi nu ne mirăm atât de cei de atunci ce veniseră din Iudaism, cât ne mirăm de cei de azi, cari stau în adunarea pierzătorilor; de aceea sfântul Apostol Pavel poruncește în epistola către Coloseni, capitolul 2, v. 16-17), zicând: *Nimeni deci să nu vă bage vină pentru mâncare sau băutură, sau cu privire la vreo sărbătoare, sau lună nouă, sau sămbătă, care sunt umbra celor viitoare.*

Iar sfinții Apostoli, adunându-se cu toții în sinodul dela Ierusalim, hotărâsc pentru cei ce vin dintre Neamuri la Creștinism că n'au nevoie să ia asupra lor sarcini, ca aceea ale Iudeilor, deci nici Sămbăta iudovească. (Faptele Apostolilor, cap. 15, v. 24-29).

Și ei înșiși, ce zi prăznuesc? În Fapte ni se spune că în sfânta zi a Duminicii ei se adunau cu credincioșii, le propovăduiau cuvântul Domnului și apoi se împărțeau cu toții (cap. 20, v. 7-11). Iar Apostolul Neamurilor îndeamnă pe creștini să-și arate dragostea lor față de frații în suferință, strângând ajutorare pentru ei tot în această sfântă zi: *La fiecare zi întâi a săptămânii fiecare din voi să-și pună deoparte și să strângă...* (I Corinteni, cap. 16 v. 1-2)

Insfârșit, Sfântul Ioan Evanghelistul ne arată și numele zilei dintâi a săptămânii în Creștinism, numindu-o „ziua Domnului“, adică *Duminea* (Apocalipsa, cap. I v. 10).

Așa dar sf. noastră Biserică a sărbătorit dintru început și după rânduiala Domnului, ziua sfintei Duminici: acesta e adevărul pe care ni-l înfațșază sfintelor Scripturi; să

mai continuăm cu cercetarea celor ce au fost ucenici apostolilor și a altor scriitori, bisericești, cari au trăit în veacul al doilea al Creștinătății, spre a vedea că deasemenea,

toate scrierile vechi creștine, începând din veacul al doilea mărturisesc că Duminica a fost întotdeauna sărbătorită de sf. noastră Biserică.

Iata, de pildă, ce ne spune a carte scrisă îndată după Noul Testament, „Invățătura celor 12 Apostoli“: *„In fiecare Duminică adunându-vă frângeți pâinea și mulțumiți“* (cap. 14); în capitolul al patrusprezecelea al epistolei sale, Barnaba zice: *noi petrecem cu bucurie ziua a opta, întru carea Iisus a înviat din morți.* Sfântul Ignatie Teoforul, ne învață, deasemenea că: *„aceia cari au viețuit după rânduiala cea veche au venit la nădejdea cea nouă, nemai fiind Sămbăta, ci trăind după Duminică* (cap. 9). Și el a murit pe la începutul veacului al II-lea. În sfârșit, Sfântul Iustin Martirul, care a viețuit cam în întâia jumătate a aceluia veac scire în a sa Apologhie, arătând motivele, pentru care creștinii se adună Duminica: *pentru că e întâia zi în care Dumnezeu, schimbând întinericul a zidit lumea și pentru că Iisus, Mântuitorul nostru a înviat din morți în aceeași zi* (cap. 67).

Să vedem ce mărturisește Tertullian, care trăește în a doua jumătate a veacului al II-lea și la începutul veacului întâi, ca să încheem:

Potrivit predaniei, zice el, să ne bucurăm și să ne părăsim de orice trudă, în ziua Invierii, Duminica... lăsând la o parte treburile noastre, ca să nu dăm loc slobod diavolului să lucreze (cartea „Despre rugăciune cap. 23).

Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul ca să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa!

O, dacă în această zi am lepădă, într'adevăr, toată grija cea lumească, dacă am petrece-o duhovnicește în sfânta Biserică, apoi în casele noastre. ori cercetând pe cei lipsiți, pe cei bolnavi, câtă binecuvântare n'ar aduce pilda noastră celor ce păgânește trudes în această zi ostoindu-se întru cele trupești, ca și celor eretici, cari o necinstesc prin orbirea trufeelor lor! Și care dintre noi odihnindu-se astfel, nu numai trupește, dar și sufletește, în ziua Domnului n'ar simți „în-

oindu-se ca ale vulturului tinerețile sale” și n’ar purcede iarăș, la munca sa, auzind îmbărbătătoarele cuvinte, pe care Domnul le-a grăit odinioară către Ghedeon: „*Mergi, cu puterea ce ai dela Mine!*”

La această bucurie, la această putere și binecuvântare ne cheamă cel întru sfinți Părintele nostru Ioan Gură de Aur, grăind la ziua Invierii, pe care o prăznuim în ziua Sfintei Duminici: „*De este cineva binecredincios și iubitor de Dumnezeu, să se*

îndulcească de acest praznic bun și luminat; de este cineva slugă înțeleaptă, să între bucurându-se întru bucuria Domnului său!... Unde-ți este moarte acul? Unde-ți este iadule biruința? Sculatu-s’a Hristoc și au căzut dracii; înviat-a Hristos și nici un mort nu este în groapă, că Hristos sculându-se din morți, începătură celor adormiți s’a făcut; a lui este slava și stăpânirea, în vecii vecilor. Amin!”

N. CHIȚESCU

Cartea lui Origen despre rugăciune

De altfel, sântem noi, oamenii, cu mult mai departe de cugetul lui Dumnezeu de cât este copilul cel cu grije de cugetul născătorilor săi. Firește, Dumnezeu nu este numai cunoscătorul mai dinainte al celor ce or să se întâmple, ci și mai dinainte rânduitor și nimica nu se întâmplă până nu este orânduit de dânsul. Prin urmare, duple cum cineva ar fi un prost, dacă rugându-se să răsară soarele, ar crede că a răsărit din pricina rugăciunii lui,² deși va răsări și fără rugăciunea lui, tot astfel, fără minte este omul acela, care crede că din pricina rugăciunii lui s’a întâmplat, ceea ce și fără rugăciunea lui tot s’ar fi întâmplat

Și apoi, duple cum covârșește toată nebunia, cel ce crede că, prin rugăciunea sa, pentru că la solstițiul de vară, soarele îi aduce neplăceri și-l dogorește, îl va muta în zodiile primăverii, pentru că să se bucure în tihnă de văzduhul potolit, tot astfel, covârșește toată nebunia, ori cine ar crede că nenorocirile cari neaparat vin preste neamul omenesc, ar putea fi înlăturate prin rugăciune. De altfel, dacă chiar din pântece, păcătoșii sânt înstreinați (Ps. 57. 4.) și dreptul este ales din pântecel Maicii salz, (Galat. 1. 15) și când încă nu se născuseră nici nu făptuiseră nimica, bine sau rău, pentru că să rămână în picioare mai dinnainte notărârea lui Dumnezeu, cea duple placul Său, nu din fapte, ci din voia celui ce rânduește chemarea s’a zis: cel mai mare va sluji celui mai mic (Rom. 9. 11),³ zadarnic ne rugăm pen-

tru ertarea păcatelor sau pentru a dobândi tăria Duhului, pentru că să ne stea totul prin puțință dacă ne va imputernici Hristos (Filipeni, 4 13) Pentru că, pedeparte, dacă sântem păcătoși, sântem înstreinați din pântece, iar pre de altă parte, dacă sântem aleși din pântecel maicii noastre, chiar dacă nu ne am ruga, vom întâmpina ce este cel mai bine. Firește, ce rugăciune a făcut Iacob, înainte de nașterea sa, pentru că să i-se profețească că va întrece pre Esau și frațele său îi va fi slugă? Dar ce nelegiuire a făcut Esau ca să fie urât înainte de a fi născut? Dar, pentru care pricină se roagă Moise, ca în Psalmul 87 (Ps. 90. 1) dacă scăparea lui este Domnul înainte de așezarea munților și de plăsmuirea pământului și a lunii? De altmintrelea, chiar despre toți cari vor fi mântuiți, se găsește pus în scris, în scrisoarea către Efeseni (.15.): *Tatăl i-a ales pre dânsii (prin Hristos) înainte de punerea temelilor lumii, ca să fie ei sfinți și fără prihană, înaintea Lui, pentru că din dragostea Lui, i-a rânduit mai dinainte să i facă fii ai Săi prin Iisus Hristos.*

Așa dară, cineva sau este ales, înainte de punerea temelilor lumii, și-i este cu neputință să scape de această alegere și prin urmare, rugăciunea nu-i este de folos, sau,

2) Cazul cocoșului din piesa lui Edmond Rostand (1868-1918); Chantecler.

3) Isaak s’a rugat Domnului pentru nevasta Sa căci era stearpă. Și Domnul l-a ascultat. Nevastă-sa, Rabeca, a rămas însărcinată. Copiii se băteau în pântecel ei și ea a zis: Dacă-i așa, pentru ce mai sânt însărcinată. S’a dus să întrebe pre Domnul și Domnul i-a zis: Două neamuri sânt în pântecel tău, și două noroade se vor ivi la eșirea din pântecel tău. Unul din noroadele acestea va fi mai tare și cel mai mare va sluji celui mai mic. Facerea 25. 21-24.

1) Dintre cărțile consultate disting o broșură a fostului meu profesor Eugène de Faye: „L’Origine du Dimanche chrétienne”, 7 p., Paris.

nu este ales, nici mai dinainte rânduit și într'un zadar se roagă chiar dacă s-ar ruga de mii de ori, nu va fi ascultat. Pentru că : *pre cari Dumnezeu mai înainte i-a cunoscut, pre aceștia mai dinainte i-a rânduit, să fie deopotrivă chipului mării Piului Său. Iar pre cari mai dinnainte i-a rânduit, pre aceștia i-a și chemat. Și pre cari i-a chemat, pre aceștia i-a și îndreptățit, iar pe cari i-a îndreptățit, pre aceștia i-a și mărit.* (Rom. 8.29³⁰)
 Intr'adevăr, pentru ce se mai ostenește Iosias¹ și pentru ce se mai îngrijește, dacă rugăciunea sa va fi ascultată cumva sau nu, când înainte, cu multe rânduri de oameni, i s'a profețit anume? Și la ce să se mai roage Iuda, când chiar rugăciunea lui este un păcat,²) pentru că după vremea lui David i s'a prezis că va perde Episcopia sa și un altul îl va înlocui într'nsa? (Ps. 108-7). Se vede cât de colo, că nu se potrivește să te rogi lui Dumnezeu, care este neschimbăcios și previne toate și stăruiește în hotărârile sale, luate, mai înainte de înfăptuirea lor, cu credința că, prin rugăciune, vei schimba hotărârea luată mai dinainte, adecă par'că El n'ar fi orânduit mai dinainte ci ar fi așteptând să vină rugăciunea fiecăruia pentru ca în urma rugăciunii, să rânduiască ceea ce merită cel ce se roagă, abia atunci rânduiind ceea ce este bine, nu ceea ce mai dinnainte a văzut că e bine. Dar să punem aicea însăși cuvintele din scrisoarea ta, în chipul următor:

Întâi: Dacă Dumnezeu cunoaște dinnainte ce are să se întâmple și trebuie să se întâmple așa, rugăciunea este zadarnică.

Al doilea: Dacă toate se fac după voia lui Dumnezeu și dacă hotărârile Lui sânt

1) Și va fi, de vei uita pre Domnul Dumnezeu Tău și vei umbla după alți Dumnezei și vei sluji lor și te vei închina lor, vă măturisesc vouă asta-zî pre cer și pre pământ, că cu adevărat veți peri (a doua lege 8-19.) Iosias strămoș Mântuitorului era de opt ani când și-a început domnia. A dat un ajutor deosebit cultului iudaic: a stricat jertfelnicile și desigurile și pre idoli i-a sfărâmat mărunț. Marele Preot Helchia a descoperit un exemplar al sf. Scripturi în vistieria templului și Iosia mai viguros a împlinit legea, de accia i s'a profețit că în vremea Domniei Sale Ierusalimul va fi cruțat. Iar în al 18-lea an al Domniei Sale, a sărbătorit Paștile, sărbătoarea unității și solidarității naționale evreești: Și n'au fost Paști asemenea acestora întru Israel din zilele lui Samuel proorocul și nici-un Împărat din Israel n'a făcut Paști Domnului precum a făcut Iosia. Și-a pierdut viața fiindcă fără minte a atacat pe Faraonul Neco, care venea din lupia dela Carchemis.

2) Ps. 108: Pune prete dânsul pre cel păcătos și diavolul să stea deadreapta lui, când va fi judecat să iasă osândit și rugăciunea lui să se facă într'u păcat.

neclintite și voia Lui nu se poate schimba, zadarnică este rugăciunea.

Iară eu, sunt dator, după cât mi se pare, să lămuresc aceste chestiuni, pentru mântuirea celor ce, să se roage, pregetă.

6. Dintre lucrurile cari se mișcă, unele își au pricina mișcării lor în afară de ele, cum sânt cele neînsuflețite, și numai felul lor de a fi le face să stea pre loc. Acelea cari se mișcă din pricina firii și a sufletului lor, uneori nu se mișcă după firea lor ci tot ca acelea cari, numai din pricina felului lor de a fi, nu se mișcă. Piatra într'adevăr și copacii doborâți de topor sau smulși din rădăcini, din pricina felului lor de a fi, au pricina mișcării lor în afară. De almintrelea, și trupurile viețuitoarelor și ceea ce se poate strămuta din plante, când sânt duse dintr'un loc într'altul, nu ca vite sau ca plante sânt mutate, ci, asemenea pietrelor și copacilor smulși din rădăcină. Si dacă și ele sânt supuse mișcării, pentru că tot ce este trupesc este trecător, se strică și ele, supunându-se mișcării acesteia care le duce la stricăciune. Într'afară de acestea însă, mai este un al doilea rând de lucruri, cari se mișcă, de bună seamă, acelea cari se mișcă din pricina firii și a sufletului lor. Iar despre lucrurile acestea, spun că se mișcă aceia cari întrebuințază cuvintele în cel mai strâns înțeles al lor. Este și un al treilea fel de mișcare, al viețuitoarelor, cari se chiamă mișcare prin sine însuși¹). Iar eu cred că mișcarea cuvântătoarelor este mișcare prin sine însăși. Dacă însă lipsim pre viețuitoare de mișcarea prin sine însăși, pentru că atunci nu mai sânt de loc viețuitoare, nu pot fi puse în rândul viețuitoarelor, ci vor fi asemenea plantelor cari se mișcă numai din pricina felului lor de a fi, sau asemenea pietrei purtată de cineva din afară de ea. Iar dacă cineva înțelege mișcarea în înțelesul ei propriu, fiindcă într'acest înțeles o am numit-o noi, mișcare prin sine însăși, neapărat că acest fel de mișcare este cu judecată. Prin urmare, aceia pentru cari este o plăcere ca noi prin noi înșine să nu însemnăm nimica, neapărat vor încuviința, într'o oarecare măsură, cea mai mare nebulie. Adecă, întâi: că nu sântem viețuitoare cu judecată, iar al doilea că nu sântem nici măcar cu judecată. Dimpotrivă, ca și

1) Mișcare automată.

lucrul care se mișcă, din afară de sine, noi nu ne mișcăm nici de cum prin noi înșine ¹⁾, așa încât trebuie să spunem că sânt făcute de altcineva, faptele despre cari socotim că le facem noi.

De altfel, chiar dacă ia cineva în băgare de seamă, suferințele sale deosebite, să vadă, dacă nu este o nerușinare să spui, că nu, prin tine însuși vroești și nu, prin tine însuși mănânci, și nu, prin tine însuși te plimbi, și nu prin tine însuși te învovești și încuviințezi orice învățături îți plac, și nu, prin tine însuși te împotrivești la unele lucruri, pentru căți se par mincinoase. Așa dară, precum pre un om ce nu pricepe, nu-l poți face să încuviințeze unele învățături, chiar dacă i le-ai doved: de 10.000 de ori, cu cele mai nimerite, cu cele mai înduplecătoare cuvinte, tot așa, e cu neputință să faci pre câte unul, să creadă, într'un anume fel despre cele omenesti, cum se întâmplă cu părerea că noi n-avem nici o putere în noi înși-ne. Cine, într'adevăr, stăruie în părerea aceasta, că nu poți să ți dai seama de nimica, sau, cine duce o viață într'asa fel încât să n'aibă nici-o idee de nimica? Dar cine nu ceartă pre servitorul său, când își dă seama de felul greșelii servitorului său? Și, cine este acela, care nu găsește vină fiului său în faptul că nu dă respectul convenit părinților săi? Oare nu se învinește și nu se ceartă femeia care face adulter, pentru că face un lucru de rușine?

Chiar adevărul siluește și te aduce în stare, chiar dacă-ți dovedește cineva de 10.000 de ori cu cele mai nimerite cuvinte, să te hotărăști, să lauzi și să cerți, așa că, dacă ținem seama de puterile noastre, a fi laudat ori cerat, atârna de noi. Ei bine, dacă sântem stăpâni, pre atât de nenumăratele înclinațiuni spre virtute sau spre păcat și tot așa și pre aplecările spre ce se cade și spre ce nu se cade, neapărat că faptul cutare împreună cu celelalte cari nu s'au înfăptuit, e știut de Dumnezeu dela zidirea și dela începutul lumii, în ce fel se va înfăptui. Dar, în tot ce Dumnezeu a statornicit din vreme, a făcut această statornicire din vreme, ținând seama de orice lucru care ne stă prin putere. Is-a hotărât în măsura convenită, fiecărei mișcări care ne stă în puterea noastră, partea pentru care va trebui să-și dea seama sie însuși în fața purtării

de grije a lui Dumnezeu, ba încă și legătură cu întâmplările ce au să urineze. Nu e de vină mai dinainte cunoștința lui Dumnezeu de tot ce se va întâmpla și se va înfăptui din puterea noastră de a hotărî. Și într'adevăr, dacă ne-am închipui că Dumnezeu nu știe ce are să se întâmple, oare, faptul acesta ne va pune nouă vre-o pedecă de a face sau chiar de a vroi cutare lucru? Mai mult încă. Din mai'nainte cunoașterea lui Dumnezeu, prin orânduirea folositoare ocârmuirii lumii, s'a destinat partea asupra căreia fiecare din noi are putere. Vrea să zică, dacă partea destinată fiecăruia din noi, asupra căreia sântem stăpâni li este cunoscută, și de aceea destinată de Dânsul de mai'nainte, atuncea, neapărat.

Purtarea de grije a lui Dumnezeu orânduiește, pentru fiecare, dupre cuviință, ceea ce găsește cu cale și ce să ceară la rugăciune, cum să se roage cel ce crede și ce dorește să dobândiască. Prin urmare, dacă lucrurile acestea sânt de mai înainte prevăzute, sânt rânduite într'asa fel, ca să se potriviască cu orânduiala Purtării de grije a lui Dumnezeu, așa că pre cutare, pentru că se roagă cu pricepere, îl vom asculta, din pricina însăși rugăciunii pre care o face. Pre cutare însă, nu-l vom asculta, pre deoparte, pentru că nu e drept să fie ascultat, iar pre de altă parte, din pricina înșiși lucrurilor pe pe cari le cere la rugăciune, a căror dobândire ar fi cu totul nefolositoare celui ce se roagă și nici mie nu mi se cuvine să le îngădui. Rugăciunea câte unuia, să zicem, nu voi asculta-o, a câte unuia însă o voi asculta-o. Iar, dacă, cuiva îi este frică, ca Dumnezeu să nu fie mințit, în ce privește mai înainte cunoștința celor ce vor urma, din pricină că faptele urmează dintr'o neapărată nevoie, cată să spunem pentru unul ca dânsul, că Dumnezeu știe bine și lucrul acesta, că omul cutare, nu vrea neclintit și statornic, ceea ce este prea bine sau nu vrea ceea ce este prea rău, până într'atâta, încât să nu poată fi schimbat de împrejurări. Și zice Domnul apoi, voi împlini cutare rugăciune a cutăruia, pentru că este de căderea mea, nu mi s'a rugat urât și a fost la rugăciune cu băgare de seamă. Iar celui

1) Și sânt de această părere aceia pentru cari e o plăcere într'adevăr ca noi, prin noi înșine, să nu însemnăm nimica.

ce roagă stăruitor, îi voi dăruia cutare lucruri, în mai mare măsură de cât dorește sau se așteaptă el (Efes. 3 20) Mie, desigur, așa mi se cade.

Să covârșesc cu binefacerile și să-l dăruiesc cu mai mult de cât decât este el în stare să ceară. Și unuia, pentru că urmează astfel, îi voi trimite pe cutare înger slujitor, care dela această dată înainte, va ajuta la mântuirea lui și-l va întovărăși, neîntrerupt, iar altuia, pre cutare înger mai de cinste, să zicem, de cât cellalt, fiindcă acesta e mai bun de cât cellalt Iar cutăruia, pentru că după ce s'a dat pre sine învățaturii celei care întrece pre toate, s'a poticnit și a apucat iarăși calea celor prea pământești, îi voi re-trage acest ajutor prea bun. Iar acest ajutor, îl părăsește, după cum cere buna cuviință. Pentru că, pre oricine este de capul lui, tocmai această însușire desigur, care prilejuește nepurtarea de grijă care-l bagă în păcate,

îl face să fie gata, pregătit pentru a păcă-tui. Ei bine, să ne închipuim că în felul acesta va vorbi cel ce statornicește de mai nainte toate : Prin faptul că Amos va naște pe Iosia, acesta nu se va lua la întrecere cu tatăl său, în ce privește păcatele. Dim-potrivă, pentru că va avea norocul, să apuce ca'ea care duce la virtute, din pricina ace-lora cu cari el va trăi, va fi virtuos și bun. El va dărâma altarul lui Ieroboam, zidit din pricina păcatului. Dealtmîntrelea, am știut, că chiar Iuda, pre vremea întrupării Fiului meu, dintru'ntâi, va fi virtuos și bun, în cele din urmă însă se va strica și va cădea în păcatele omenești. Din pricina acestora, e drept, să sufere urmarea lor. Iar mai nainte cunoașterea însăși, a tuturor lucrurilor și în toate felurile, după cum se vede. a lui Iuda și a altor taine, o are și Fiul lui Dumnezeu.

Traducere din grecește
de Pr. I. IONESCU-Mățău

C R O N I C A I N T E R N A

Consiliul Central Bisericesc

No. 7608

7 Noem. 1931

Înalt Prea Sfințite,

Cu frățescă dragoste vă înaintăm în copie adresa Ministerului Armatei, Direcția Recrutării cu No. 26.845/931, rugându-vă să binevoiți a lua act și a dispune aducerea ei la cunoștința celor interesați, prin publicarea în buletinul eparhial respectiv.

Primiți, vă rugăm, Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte patriarh,
MIRON

Cons. Referent,
Pr. P. Comerzan

COPIE după adresa Nr. 26845/931 a Ministerului Armatei, Direcțiunea Recrutării, înreg. la Consiliul Central Bisericesc sub nr. 7392 c.

Sanctitate,

La acest Minister se primesc zilnic intervențiuni din partea Sf. Mitropolii și Episcopii pentru a se acorda amânări excepționale peste limita de vârstă studenților în Teolo-

gie care au fost dispensați condițional și nu s'au preoțit la timp.

Cum aceste amânări, nu sunt prevăzute în vechea cât și în noua lege de recrutare și cum acordarea lor, creiază precedente în contradicere cu aceste legi, respectuos vă rugăm să binevoiți a dispune, ca Sf. Mitropolii și Episcopii să nu mai intervină în acest sens și pentru ca solicitanții, să nu fie puși în situația neplăcută de a fi încorporați la împlinirea limitei de vârstă, (27 de ani), să se ia cuvenitele măsuri ca să fie hirotoniți și să se acorde parohii, de preferință acelor, cari sunt pe punctul, de a împlini această limită de vârstă, — întrucât pe viitor acest Departament dorind a reintra în lege, nu va mai acorda amânări excepționale, celor cari nu s'au preoțit la timp.

p. Ministru
Secretar General

(ss) General I. PARTENIE

Șeful Serv. Recrutării
(ss) Col. C. Bărbulescu

p. Conformitate,
M. Șerban

Sf. Mitropolie a Ungro-Vlahiei
Arhiepiscopia Bucureștilor
Secția Economică

Circulara No. 9514

Prea Cucernice Părinte,

Inspectoratul I Școlar local din București, care face ordononțarea salariilor personalului clerical și bisericesc, Ne comunică prin adresa cu No. 61488,931, că până în prezent n'au primit decât un număr mic din statele ce reprezintă salariile clerului, începând cu 1 Iulie crt., până în prezent conform cu noile dispozițiuni și norme de salarizare aplicate personalului bisericesc și că din cauza acestei întârzieri nu-i va mai rămâne timpul necesar—material, pentru verificarea lor până la închiderea exercițiului financiar pe 1931, cerând insistent ca să li se înainteze aceste state cât mai urgent posibil, fiindcă în cele din urmă tot clerul va suferi consecințele acestei întârzieri.

Chestiunea necesitând cea mai mare atenție, având în vedere că va strânge la ordononțare un material de lucru destul de mare, dat fiind restanțele din Iulie până în prezent, plus statele separate pentru curba de 12%, Vă invităm a alcătui cât se poate de urgent aceste state și a le înainta Inspectoratului I Local București, întrucât dacă până la 15 Decembrie crt., nu se vor ordononța toate, vor rămâne restanțe pentru exercițiul anului viitor 1932 și aceasta numai în cazul când se vor deschide creditele necesare.

p. Arhiepiscop și Mitropolit,
 † **PLATON**

Cons. Referent,
 Protopop, C. Moldovan

Circulara No. 9706

Prea Cucernice Părinte,

Cu adresa Nr. 1737 a. c. Sfântul Sinod Ne face cunoscut că mulți preoți nu au achitat abonamentul la revista „Biserica Ortodoxă Română”, fapt care pune în cumpănă însăși viața revistei.

Deoarece sus numita revistă este organul Sfântului Sinod; deoarece este cea mai veche publicație ortodoxă cu o frumoasă tradiție și de real folos pentru preoțime și viața bisericească în general, Vă invităm să binevoiți a lua măsuri urgente ca toți preo-

ții să înainteze la locul îndrept suma—destul de neînsemnată ce reprezintă abonamentul Primiți, arhieresti binecuvântări.

p. Arhiepiscop și Mitropolit,
 † **TIT**

Cons. Referent,
 Pr. Manea Popescu

Circulara No. 8295.

Prea Cucernice Părinte,

Vi se face cunoscut spre cele de regulă că pentru reglementarea numirilor de cântăreți am hotărât în Consiliul Eparhial din 31 Octombrie a. c. următoarele:

1. A se obliga cântăreții nou numiți să plătească o mică taxă pentru publicarea posturilor în „Apostolul”, maximum 50 lei.

2. Taxa pentru examenul de calificare, în fața Comisiunii dela Protopopiate, o vor plăti numai practicanții, și numai ei vor da examen.

3. Cântăreții cu diploma școlii de cântăreți vor fi numiți pe baza mediei dela diplomă și pe baza recomandării Consiliului parohial și a Protopopului, conform legii. Se vor înainta la Arhiepiscopie toate cererile și actele solicitatorilor.

4. Taxele încasate dela examenul dat de practicanți, rămân la Protopiate pentru Comisiunea examinatoare.

p. Arhiepiscop și Mitropolit
 † **PLATON**

Cons. Referent
 EUGEN PĂRBULESCU

Circulara No. 9707.

Prea Cucernice Părinte,

Vi se face cunoscut spre cele de regulă că Sfântul Sinod în ședința sa din 21 Octombrie a. c., la cererea comisiunii monumentelor istorice de a i se ceda bis. Sf. Gheorghe-Vechi din Mangalia, pentru a fi transformată în muzeu arheologic național, a luat următoarea hotărâre;

1. „In principiu Bisericile Vechi, în cari nu se mai face serviciul dumnezeesc, pot fi întrebuințate ca muzee naționale arheologice și cedate Com. Monumentelor Istorice. Aceasta însă numai cu aprobarea forurilor administrative ale eparhiei căreia aparțin.

2. Obiectele ce au a se păstra în ele, nu pot fi nuduri provocatoare din epoca pă-

gână; cari ar putea jigni sentimentul de pietate al credincioșilor și demnitatea bisericii creștine. Lucrul acesta are a-l supraveghea organele eparhiei respective”.

p. Arhiepiscop și Mitropolit

† **PLATON**

Cons. Referent
EUGEN FĂRBULESCU

Circulara No. 9561.

Prea Cucernice Părinte,

În ședința dela 17 Octombrie 1931, Sf. Sinod, ocupându-se de activitatea asociațiilor creștine ortodoxe din cuprinsul țării a luat hotărârea ca în fruntea organizațiilor acestora — deci și a Asociației „Oastea Domnului” — să fi numai preoții conducători, supuși atât ei cât și organizația locală, direct sub oblauduirea Chiriarhului locului.

Binevoști a face cunoscut aceasta tuturor C. C. preoți, ca și diferitelor organizațiuni creștine din cuprinsul Eparhiei Noastre, invitându-i să se conformeze întocmai.

Primiți Arhieresti binecuvântări.

p. Arhiepiscop și Mitropolit

† **TIT**

Cons. Referent
Pr. MANEA POPESCU

PAROHII VACANTE

PREOȚI

Se publică concurs pentru ocuparea postului de *preot ajutor din filiala Poenarii Apostoli*, parohia Crivina, în termen de 30 de zile dela data prezentei.

Satul Poenarii Apostoli are 290 familii, biserică în bună stare și 17 pogoane pământ, care se arendează de sf. Mitropolie.

Postul este plătit de comună. Mai este în parohie încă un preot. Cererile însoțite de actele și memoriile cerute de regulament se vor depune la Protoieria I Ploești.

Protopop, *Const. M. Petre*

Protoeria circ. II. din Capitală. La parohia sf. Nicolae-Vlădica, urmând a se înființa un nou post de preot, plătit din bugetul Parohiei, conform gradului de studii, se publică concurs, în termen de 30 zile.

Cum noul numit va fi însărcinat cu conducerea oficiului parohial, se cuvine a fi un preot probat, care se știe a se ocupa numai de cre-

dincioși, neavând alte indeletniciri ori slujbe în afară de biserică.

Parohia numără aproximativ 900 de familii, cu 3600 suflete, mai având încă doi preoți și un diacon.

Pentru moment, nu i se poate pune la dispoziție casă de locuit.

Venitul epitrahilului se socotește la circa 1000 lei, lunar.

Candidații vor înainta cererile însoțite de acte Protoeriei Circ. II. din Capitală, în termenul legal.

Cererile venite pe altă cale. nu vor fi luate în considerație.

Protoieru *Econ. Const. Moisiu*

Protoieria jud. Muscel circ. II. Priboeni. Se publică concurs pentru ocuparea parohiei *Mioreni* vacantă prin transferarea titularului, preot Const. I. Radu.

Parohia are 213 familii cu 835 suflete. Biserica de zid, în stare bună. Casa parohială. nu are. Prin împroprietărire are $\frac{1}{2}$ h. a. teren arabil. Salariul plătit de Stat.

Cererile pentru ocuparea parohiei, însoțite de actele necesarii — cerute de regulament — se vor înainta protoieriei în 30 (treizeci) zile dela data publicării.

Protopop *Pr. Ilie Cercel*

Prot. jud. Muscel circ. IV Priboeni. Se publică vacanța posturilor de cântăreți bisericesti dela parohiile Vălenii-Podgoria și Leordeni prin plecarea la serviciul militar a respectivilor titulari pe data de 1 Noembrie a. c. Doritorii a ocupa aceste posturi, vor înainta cereri, în termen de 15 zile, dela data publicării, însoțite de actele necesarii.

Protopop *Pr. Ilie Cercel*

CÂNTĂREȚI

Protoieria Jud. Prahova, Circ. I Ploești.—

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de cântăreț dela biserica Sf. Pantelimon din Ploești, rămas vacant pe ziua de 1 Noembrie a. c., prin încorporarea în armată a titularului.

Doritorii de a ocupa acest post vor înainta actele și petițiile la cancelaria Protoieriei I Ploești, în termen de 30 zile de la publicare.

Protopop, *Const. M. Petre*

Protopopia I, Turnu Măgurele. — Se publică concurs cu termen de 15 zile pentru ocuparea postului de cântăreț II dela parohia Cărligați, vacant prin plecarea titularului Constantin Bărboiu în armată.

Cererile însoțite de actele necesare se vor înainta acestei Protopopii.

Protopop, *Ic. Ioan I. Popescu*

Protopopia I, Turnu Măgurele. — Se publică concurs cu termen de 15 zile pentru ocuparea postului de cântăreț II dela parohia Piata, vacant prin lăsarea în disponibilitate a titularului P. Dumitrescu, fiind infirm de ochi.

Cererile însoțite de actele necesare se vor înainta acestei protopopii.

Protopop, *Ic. Ioan I. Popescu*

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț al II-lea, dela parohia Măgureni, devenit vacant prin demisia fostului titular.

Petiționarii vor adresa cererile lor, însoțite de actele ce posedă, Protoieriei Breaza.

Protopop, *V. Opriș*

Protoieria Circ. II-a din Capitală. —

Postul de *cântăreț I* de la Parohia Progresul-Belu, devenit vacant pe ziua de 18 Octombrie a. c., prin încetarea din viață a titularului Iordache Trifan, se publică concurs, în termen de 15 zile.

Cererile, dimpreună cu suma de lei 100, taxă de examen, se vor înainta Protoieriei Circ. II din Capitală.

Protoiereu, *Econ. Const. Moisiu*

Protoieria Circ. II-a din Capitala. —

Epitropia Parohiei Sf. Nicolae-Vlădica urmând a reînființa *corul dela* biserica respectivă, publică concurs în termen de 15 zile.

Retribuția va fi deocamdată de 8000 lei lunar, plătiți din fonduri proprii.

Dirigintele de cor precum și coriștii vor trebui să îndeplinească condițiunile cerute de regulamentul corurilor bisericesti.

Doritorii de a organiza acest cor, vor adresa cererile epitropiei sus zisei biserici, în termenul arătat, iar concursul se va ținea, la date fixate de oficiul parohial.

Protoiereu, *Econ. Const. Moisiu*

DARURI ȘI MULȚUMIRI

Se aduc mulțumiri donatorilor Gh. B. Vasilescu, care a dăruit icoana și Ioan R.

Cotescu și Nae Z. Chirila, cari au dăruit o cruce, bisericii Călugărenii I Jud. Prahova

* * *

Consiliul parohial al bisericii „Sf. Anton—Curtea Veche” din București, aduce mulțumiri publice persoanelor mai jos notate, care, pe lângă contribuțiunile benevole, ce au fost publicate în „Apostolul” No. 8 din 1-15 Aprilie, No. 12 din 15 Iunie și No. 17 din 1 Septembrie a. c., au donat și sumele de mai jos, pentru sporirea fondului de restaurare a bisericii :

Haralambie 500 lei ; Alexandrina Gavrilescu 100, Gherghina Mărculescu 500 ; Ana Radovici 100 ; Vasile Iachim 500 ; Elena Virgil Georgescu 100 ; Valeriu Zaharescu 500 ; Margareta D. r. Popescu 100 ; Maria 500 ; Atena și Florica Constantinescu 100 ; Elena Conia 100 ; Ana Radovici 100 Valeriu Zaharescu 200 ; Colonel Colben 100 ; Victor Bradu Ghițulescu 100 ; Un credincios 107 ; Preot N. T. Georgescu 500 ; Un credincios 27 ; Maria Ion Radu 50 ; Alexandrina 100 ; Valeriu Zaharescu 500 ; Letiția 100 ; Călin 100 ; Nicolae 200 ; Un credincios 103 ; Maria Delateișani cu lista No. 1 lei 1100 ; Teodor Rădulescu cu lista No. 2 lei 540 ; Gheorghe D. Fundănescu 1000 ; Gh. M. Fundănescu 500 ; Nicu Teodoru 1000 ; I. Popescu & Stoenescu lista No. 5, lei 130 ; Ștefan Stănescu 1000 ; Vasile Dinescu 10 ; N. Minnescu cu lista No. 15 lei 500 ; Naie Ionescu cu lista No. 16 lei 703 ; Ioan Panțiru cu lista No. 17 lei 600 ; Gh. Stăncescu 500 ; N. D. Cristescu, avocat, cu lista No. 19 lei 820 ; Locotenent Preda 200 ; Goga Ionescu 100 ; Petre Ionescu cu lista No. 22 lei 3110 ; Frumusache Rusu 50 Voichița Rusu 50 N. Rusu 25 ; Fănel Rusu 25 ; Trandafir Mihăilescu cu lista No. 7 lei 1300 *Total lei 18.650.*

Suma din urmă lei 48,850 — Total la zi lei 67,500.

* * *

Preotul Paroh și enoriașii din comuna Principele Nicolae-Vlașca, aduc pe această cale mulțumiri *D-lui Ioan Săndulescu și soției sale Sofia* din București, Calea Șerban Vodă 73, pentru donația făcută Bisericii care costă dintr'o Sf. Evanghelie legată în argint și aur și suma de 3000 lei pentru procurarea unui rând de odăjdii.

Dumnezeu să le răsplătească fapta bună pentru binele Bisericii.

* * *

Se aduc mulțumiri Doamnei Jeana Amiral Urseanu, care donează parohiei Trestenicu Tomulești-vlașca, un hectar teren, pentru construirea de nouă biserică și totodată pentru ajutoarea la construcție și moral și material.

* * *

Se aduc mulțumiri enoriașului Marin Sandu din parohia Puroiu-Vlașca pentru ridicarea unei troițe bine pictată și sfințită la 5 Septembrie 1931 pe cheltuiala sa.

Apreciind fapta acestui enoriaș zicem și noi „Binecuvântează Doamne, pe cei ce iubesc po-doaba casei Tale”.